

Marica Perić

Zagreb

marica.peric@student.hrstud.hr

Balogovo blago: pjesništvo Zvonimira Baloga

Stručni članak / report paper

UDK: 821.163.42-93-1.09BALOG]=163.42, primljeno / received 16. 11. 2012.

L
ibri
&
liberi

Povodom osamdesetoga rođendana Zvonimira Baloga, u radu se opisuje pjesnikov značaj i doprinos hrvatskoj dječjoj književnosti. Njegova Izabrana djela, objavljena 2007., pružaju mogućnost potpunije čitateljske i kritičke recepcije. Budući da je riječ o nagrađivanom autoru, tvorcu sedamdesetak knjiga za djecu i odrasle, piscu brojnih eseja, romana, dramskih tekstova, ilustratoru i uredniku dječjih listova njegovo čelno mjesto u dječjoj književnosti zasigurno je neupitno. Rad prikazuje kako Zvonimir Balog originalnošću i strastvenim igranjem riječima stvara svoju nonsensnu gramatiku i grafičku poeziju koja ne privlači samo djecu, već i odrasle. Kritičari se prije svega zanimaju za njegov jezični izričaj u dječjoj poeziji zbog čega je Zvonimir Balog jedan od utemeljitelja hrvatskoga modernoga pjesništva za djecu.

Ključne riječi: *Zvonimir Balog, suvremeno hrvatsko dječje pjesništvo, pjesnički stil, grafička poezija, nonsensna gramatika, dječja književnost*

Hrvatska dječja književnost može se pohvaliti brojnim pjesnicima koji usporedno uspostavljaju komunikaciju i s odraslim i neodraslim čitatelji(ca)ma. Jedan je od njih svakako Zvonimir Balog, rođen 1932. godine. Stoga 2012. pjesnik slavi svoj veliki jubilej, a s njim i hrvatska dječja književnost. Tim je povodom prije nekoliko godina pokrenut izdavački projekt objavljivanja njegovih *Izabranih djela* te je 2007. objavljeno 12 knjiga u izboru i uredništvu Ranke Javor. Posljednja, dvanaesta knjiga u nizu, monografski je prikaz autorova života i rada, kao i recepcije njegova djela (Javor 2007). Stoga *Izabrana djela* osiguravaju ne samo lakšu pristupačnost ovoga Balogova blaga čitateljima, nego i bolje temelje za daljnja istraživanja i vrjednovanje njegova opusa, a posebno njegove dječje književnosti.

Zvonimir Balog rođen je u Sv. Petru Čvrstecu, gdje završava osnovnu školu, a gimnaziju u Križevcima. Već u ranome djetinjstvu pokazuje pjesnički talent, napisavši prvu pjesmu sa samo deset godina. Osim pisanjem bavi se i slikanjem te kiparstvom. U Zagrebu završava Školu primijenjenih umjetnosti, a na Pedagoškoj akademiji diplomira grupu likovnih umjetnosti. Bavio se različitim poslovima: radio je kao ratar, pipničar, administrator, soboslikar, nastavnik, ali i kao ilustrator svojih djela, kao urednik dječjih časopisa *Modra lasta* i *Smib*, te dječjega programa na Hrvatskome radiju i televiziji. Opsežan biografski prilog, popraćen bogatim izborom fotografija, objavljen je u spomenutoj monografiji (Javor 2007) koja uz to sadrži upotpunjene bibliografske popise te navodi tko je sve i što pisao njemu ili o njemu, uz iscrpan popis literature o Balogu.

Najveći je Balogov uspjeh prije svega njegovo dječje pjesništvo, o čemu – između ostaloga – svjedoče brojne književne nagrade, ne samo u Hrvatskoj nego i u Mađarskoj, Austriji i Njemačkoj. Milan Crnković to duhovito komentira poznatom izjavom da bismo za Baloga mogli reći da je bio „pretplaćen na književne nagrade“ (1994: 135). Nagrađen je mnogim domaćim nagradama za dječju književnost, a nekima čak i više puta: osvojio je četiri puta Nagradu Grigor Vitez, četiri puta Nagradu Ivana Brlić-Mažuranić, a dva puta jugoslavensku Nagradu Mlado pokoljenje.

Balog se prvi puta pjesnički javlja 1957. u zbirci *Knjiga sedmorice*, s ciklusom pjesama „Pomiješao sam se sa stvarima“. Već 1962. u vlastitoj nakladi objavljuje zbirku pjesama *Ekvilibrij*, a nakon toga, 1968., *Pepeo i pepeo*. Tim se zbiricama za odrasle Balog na hrvatskoj književnoj sceni profilirao kao talentiran autor, čiji crni humor daje posve novu nit ozbiljnim problemima, što će ujedno postati jedna od osnovnih karakteristika njegovih pjesama. Slične će književne postupke Balog prenijeti i u dječju poeziju. Milan Crnković naziva ga najosebujnijim i najdosljednijim hrvatskim dječjim pjesnikom koji stvara tzv. *nonsensnu* poeziju te ističe: „Osnovno mu je polazište igra riječima, a služi se ‘pravilima’ svoje nonsensne gramatike i stilistike, prije svega nonsensne analogije“ (1987: 272).

Takvu poetiku razabiremo već iz prve dječje pjesničke zbirke *Nevidljiva Iva*, objavljene 1970. Već je iste godine ta zbirka dobila književnu Nagradu Grigor Vitez i Nagradu Mlado pokoljenje. *Nevidljivom Ivom* Balog raskida s hrvatskom dječjom književnom tradicijom i uvodi nov i originalan način pisanja igrajući se gramatikom hrvatskoga jezika poput djeteta. Balog se prema riječima odnosi kao prema živome biću. Stjepko Težak jednom je prilikom rekao kako Balog riječi „[...] stvara, mijenja, prurušuje, smanjuje, povećava, igra se s njima, prijateljuje s njima. Svojim jezičnim igrama i nonsensnim slikama izaziva smiješak, ali i pjesnički doživljaj koji obogaćuje duh...“ (cit. prema Javor 2007: 92) Balogova se

specifična i originalna poetika vrlo brzo afirmira kao poznata ‘balogovska poetika’, koju nasljeđuju mnogi hrvatski pisci. Zbirka je namijenjena prije svega djeci, ali i odraslima jer, kao što navodi Dubravko Jelčić, „svi oni koji vole poeziju i znadu osjetiti njene vrijednosti i ljepote mogu naći u ovoj knjizi potpuno zadovoljstvo i stvarni, jedinstveni užitek“ (1970: 29). Balog u svojim pjesmama kraljuje morfemima, fonemima, frazemima kao što djeca vladaju u svojim igrama, istinski uživajući u svojim ostvarenjima. Njegove su pjesme, poput pjesama „Magla“ (Balog 1970/1983: 85) i „Kada oblak“ (83), prepune briljantnih maštovitih slika, što samo potvrđuje njegovu ljubav prema umjetnosti, osobito slikanju. U *Nevidljivoj Ivi* autor satiričnim tonom progovara o raznim pitanjima. Čak i filozofi mogu sa zanimanjem čitati pjesme o filozofskim pojmovima poput pjesme „Ništa“ (59), a jezikoslovci mogu uživati u najmaštovitijoj igri riječi.

Samo godinu nakon što je objavljena *Nevidljiva Iva*, Balog 1971. objavljuje zbirku *Razlavljeni lav*, koja je među zbirka za odrasle najbližnja njegovoj dječjoj poeziji, da bi 1972. objavio i zbirku pjesama za djecu *Tristo šezdeset i petoro braće*. Riječ je o pjesmama koje pomažu djeci predškolskoga uzrasta i prvih razreda učiti o danima u tjednu i mjesecima u godini na humorističan i zanimljiv način, uživajući pritom u ilustracijama Ivana Viteza.

Zbirka kratkih priča za djecu *Ja magarac*, nagrađena književnom Nagradom Grigor Vitez, izlazi mu 1973. Ove kratke šaljive priče više nalikuju pjesmama, ponajprije zbog duljine od nekoliko redaka, ali i zbog brojnih zanimljivih asocijacija, veseloga tona i leksičkih igara. Tim povodom Milan Crnković objavljuje članak o Balogovu pjesništvu „Nonsensna gramatika i stilistika Zvonimira Baloga“, ističući kako su Balogove zbirke *Nevidljiva Iva* i *Ja magarac* „vrlo temeljiti i sistematični udžbenici nonsensa i nonsensnih postupaka“ (Crnković 1979: 36). Za Balogovo je nonsensno pjesništvo karakteristično igranje jezikom, prije svega tvorbom riječi i sintagmatskim odnosima. U pjesmi „Što se pravi od vina“ Balog, povezujući različita značenja riječi, tvrdi da je to najčešće ‘živina’, ali i ‘domovina’, ‘jugovina’, ‘ruševina’, ‘mirovina’ (1970/1983: 21). Mnoge Balogove pjesme skrivaju poantu, tako i pjesma „Što se pravi od vina“ govori o alkoholnom učinku na čovjekovu pamet. Balog „uvijek nečemu nauči pozornoga čitatelja, no smijeh je ipak najvažniji. Uz njega je svaka jezična pustolovina draža i milija“ (Zalar 2002: 52).

U godinama koje slijede Balog objavljuje brojne zbirke pjesama kako za djecu, tako i za odrasle, stječući time sve veći ugled u dječjem pjesništvu. Balog je 1975. dobio nagradu *Zmajevih dječjih igara* u Novome Sadu za izuzetan doprinos suvremenom stvaralačkom izrazu u književnosti za djecu. Osim toga, Balog se okušao kao antologičar objavivši iste godine *Od doseljenja Hrvata do najnovijih debata* i *Zlatnu knjigu svjetske poezije za djecu*. Također 1975. objavljuje zbirke

pjesma za djecu *Pjesme sa šlagom ili šumar ima šumu na dlanu* i *Šašavi*, te zbirku poezije za odrasle *Preporučena ptica*, u kojoj se Balog okreće grafičkoj poeziji, dokazujući kako i u njoj stoji uz bok najboljim pjesnicima i ne samo dječje književnosti. Godine 1976. izlaze mu dječje knjige *Dežela smejkalka* (na slovenskom) i *Male priče o velikim slovima*, a zatim, 1977., objavljuje zbirku pjesma za odrasle *Riba na biciklu* i animalističke fantastične pripovijetke *Zeleni mravi* te godinu kasnije, 1978., izvrsnu zbirku pjesama za djecu *Zlatna nit*. Slijede nove zbirke i niz prijevoda, ponajviše na slovenski.

U zbirci pjesama za djecu *Kako sam došao na svijet*, objavljenoj u Novome Sadu 1981., Balog kao motivske poticaje uzima obične, svakodnevne predmete poput pribora za jelo, poetizirajući na taj način svakodnevnicu. Iste godine objavljuje još jednu zbirku pjesma za djecu, *Jednodžeki Ok*, odabirući kao temeljni poetički postulat, ne samo igru riječima, već i autoreferencijalnost. U samome naslovu zbirke *Jednodžeki Ok* uočavamo slogovnu, anagramnu igru. U predgovoru Ivo Zalar (1997) ističe da je Balog pjesnik koji ulogu djeteta igra i više nego odlično, navodeći balogovska pitanja na koja autor, poput djeteta, traži odgovore, ustrajući i dalje na leksičkoj i analoškoj kreativnosti. Primjerice, ‘mojeglav’, ‘svinjafa’, ‘krumpirafe’, ‘sljepar’, ‘cipelade’, ‘eikavac’ i brojne druge riječi nastale na taj način imaju jasnu humornu funkciju, ali i navode na razmišljanje. Na pjesnikove su se jezične postupke osvrnuli i drugi istraživači dječje književnosti. Tako Dubravka Težak (1991: 73) rasvjetljuje neke sustave Balogove nonsensne gramatike kojima se služio pri izgradnji pjesama, dok Stjepan Hranjec (2004) ustvrđuje da bi Balogove jezične igre bilo teško uokviriti.

Nadalje, Diana Zalar naglašava kako je „Balogu omiljen postupak da mnoštvo riječi koje sam izmisli i koje se međusobno rimuju zbog istog formata iznenada u stihu potvrdi srokom s nekom sasvim običnom riječi“ (2002: 104). Riječ je o ‘nonsensnoj analogiji’, analognom postupku tvorbe riječi; primjerice riječ ‘mojeglav’ analogno je tvorena prema modelu ‘svojeglav’ i sl. Potom, tu je nonsensna etimologija, kojom se tvore i nižu riječi koje sadrže identičan morfem, premda se semantički razilaze. Nadalje, Balog koristi metatezu, anagrame, osamostaljuje dijelove riječi, npr. „Junak Nak“. Zanimljiv je i postupak koji ujedinjuje nonsensnu analogiju i etimologiju, primjerice riječi ‘čudastiskakadu’, ‘lupastilupadu’, ‘cerekastismijadu’ nastaju prema modelu ‘ćubasti kakadu’. No jezična inventivnost ne zadržava se samo na tvorbenoj razini, nego i na razini sintakse i semantike, pri čemu se humorni efekt ostvaruje na mnogim, pa i neočekivanim razinama značenja. Tako u pjesmi „Jednom nisam znao račune“ kos kaže „fućka se meni“ (Balog 1973/1989: 56). Balog pjesme gradi i oko poznatih poslovice i uzrečica, a parafrazirajući ih

postiče humorni efekt, poput stiha/stihova/rečenice: „Dok na brdo budala dođe sve niz brdo brdu pođe“ iz pjesme „Brdo je neko jaje“ (1981/1997: 17) koja se javlja kao humorna, čak apsurdna parafraza uzrečice ‘sve mi ide niz brdo’. Također, spomenuta se inventivnost odnosi i na slobodnu interpretaciju grafičke poezije. „Čupava pjesma“ (72), baš kao što naslov sugerira, na pola je puta između grafičke poezije i semantičke organizacije stiha. Slova bježe iz redova, vijore, slobodna su, kao što sâm pjesnik kaže, „sviđa mi se da riječi vijore i da su čupava slova kao ova“ (*ibid.*). Sam je Balog jednom prilikom utvrdio kako je „[n]ajljepša igra od svih bila igra snova. Igra maštanja. Dakle, igra riječima“ (1981/1997: 154).

Balogova se poezija, usto, i dalje oslanja na onomatopeju i personifikaciju, koristeći ih ponajprije u humornoj funkciji. Tako hrast iz pjesme „Bivši hrast“ iskazuje da se ‘zapanjio’ kako se ‘smanjio’ (Balog 1981/1997: 37), a vepar u pjesmi „Vepar“ tvrdi da je ‘sljepar’ (47). Osim jezičnih igara, njegove su pjesme i ritmične, stoga su neke od njih i uglazbljene. Jedna od najpoznatijih glazbenih obrada ona je Arsena Dedića, koji je uglazbio „Nije lako Bubamarcu“, još jednu pjesmu iz zbirke *Jednodžeki Ok* (61).

Balog je mnoge svoje knjige popratio vlastitim ilustracijama, najčešće u obliku zanimljivih slikovnica s pjesmama: *Gdje spavaju životinje*, *Gdje žive životinje*, *Koga se boje životinje*, *Što jedu životinje* i *Što rade životinje* iz 1983., potom *Lovci tralalovci* i *Gljivograd* iz 1986. te *Životinje i njihova djeca*, *Zeca vole djeca* i *Mjau, av, kokoda* iz 1989. Osim toga objavio je knjige za djecu mlađe dobi, kao što su *Mačji oglas* iz 1980., *Konj spava u cipelama* i *Medo Edo* iz 1986., *Još smo maleni* i *Bijesne gliste* iz 1989. te *Sto najzanimanja: što ću biti kad odrastem* iz 1990.; zatim poeziju i prozu za djecu i mladež, u knjigama *Omča* iz 1987., *Ide jedna Iduskara* iz 1989., *Ljubav za početnike* iz 1991. te *Male ljudetine* iz 1993.; kao i knjige za odrasle *Leonardo nad Zagrebom* iz 1994., *Carski zez* iz 1999. i druge.

Dvije zbirke koje Balog objavljuje tijekom osamdesetih i devedesetih oduševljavaju kritičare i javnost. Riječ je o zbirkama pjesama za djecu, *Veseli zemljopis* iz 1983. i *Pusa od krampusa* iz 1993.

Zbirka pjesama *Veseli zemljopis* dobila je Nagradu Grigor Vitez i Nagradu Ivana Brlić-Mažuranić. Riječ je o naoko edukativnoj zbirci u kojoj Balog progovara o različitim krajevima Hrvatske i običajima, služeći se svojim originalnim oruđem, duhovitošću. Odlučio je pjesmom proslaviti ljepote Hrvatske jer, iako je proputovao cijelu Europu, bio u Aziji, Africi, pa i dalje, kao veliki domoljub naglašava kako je kod kuće najljepše. Joža Skok knjigu *Veseli zemljopis* u pogovoru naziva modernim domoljubnim kanconijerom jer nas Balog ne provodi samo kroz prostore već i kroz vrijeme, pružajući predivnu povijesnu projekciju (Skok 2000). U pjesmama

možemo naći prekrasne pejzažne opise Save, Dunava, zatim se možemo smijati lijenome Bosutu, Austrijanki Dravi, zamišljati kraljeve i kraljice na Brijunima i učiti kako je na Krki podignuta prva hrvatska elektrana.

Zirka pjesama *Pusa od krampusu* slijedi leksičku igru utemeljenu u *Nevidljivoj Ivi*, koja je vidljiva već u naslovu. Jedan je od najboljih opisa zbirke pruža Stjepan Hranjec koji je naziva pjesničkim katekizmom (usp. 2004: 181), aludirajući na činjenicu da je zbirka motivirana usmenom predajom, kršćanskim svetcima i mučenicima.

Balog se 1984. probio i na međunarodnoj književnoj sceni dvojezičnom hrvatsko-njemačkom zbirkom *Pljesak u travi i zvijezdama* (*Ein Beifall für das Gras und für die Sterne*). Mnogobrojna čitateljska srca iznova osvaja knjigom *Bonton* (1. knjiga 1986., 2. knjiga 1995.) čiji je podnaslov *Kako da ne postanem klipana-ica u 100 lekcija bez muke*. Naoko nezanimljivu, neknjiževnu temu bontona Balog je na zanimljiv, originalan i humorističan način približio djeci i pri tome progovorio o nekim filozofskim pitanjima, nizu ljudskih frustracija, osobina, slabosti i navika, poučavajući tako ne samo djecu već i odrasle. *Bonton* je stoga Društvo hrvatskih književnika zaslužno odabralo da u ediciji časopisa *Most* bude preveden na engleski jezik, te je 2000. objavljen pod naslovom *Nice Manners or How I Can Avoid Growing Up to Be a Twit*.

Uz poeziju, Balog objavljuje i romane *Bosonogi general* (1988.), *Zeleni smijeh* (2000.), *Slone volim te* (2000.) i *Predživot* (2001.), ali i dalje piše pjesme. U knjigama *Pjesme za prvu ruku* (2003.) i *Zmajevi i vukodlaci: humoristične priče za djecu i mladež* (2004.) očituje se Balogova trajna pjesnička vitalnost. Još je jedna knjiga zapažena i nagrađena u novije vrijeme, tj. ilustriranoj pripovijetci *Golema mrvica* iz 2004. dodijeljena je nagrada Grigor Vitez. Knjiga je pod naslovom *A Gigant Scrap* iste godine objavljena i na engleskom jeziku. Modernu bajku *Klekovačke vještice*, prožetu humorom, ali i poukom, objavljuje Balog 2009., a 2011. zbirku aforističnih pjesama i kratkih proza za djecu *AnaTomiJa Crvenšlapica*, koja se poput većine Balogova opusa oslanja na leksičku igru, ali je i posebna po filozofskim temama koje se ondje načinju. Promišljanja o životu, istini i laži možemo pronaći u priči „Lažljivica Mirjana“ (Balog 2011: 101-104), a u priči „Ubijači vremena“ (82) pisac se bavi pitanjem prolaznosti vremena.

Svim je Balogovim djelima zajednički odmak od tradicionalnoga pisanja za dijete. Uvijek i u svim rodovima i žanrovima Balog pripovjednu i pjesničku shemu oblikuje u igru riječi prožetu humorom, nonsensnim situacijama, ironijom, satirom, dosjetkama i dvosmislenim porukama. Balogova mašta zapravo je autentična dječja mašta koju prepoznajemo istovremeno kao nostalgičnu i blisku. Zvonimir Balog, što iščitavamo iz nanovo predstavljenoga niza zbirki u izabranim djelima,

a posebice u impresivnoj monografiji, potvrđuje se, uz Viteza, utemeljiteljem hrvatskoga modernoga pjesništva za djecu. Njegova predanost, talent, humor, mašta i subverzivnost, jezična i životna, svjedoče o nedvojbenim zaslugama za područje koje je pjevanjem uspostavio i artikulirao, ostavivši svojim čitateljima škrinju punu blaga.

Popis literature

Primarna literatura

- Balog, Zvonimir. 1970/1983. *Nevidljiva Iva*. Zagreb: Mladost.
 Balog, Zvonimir. 1973/1989. *Ja magarac*. Zagreb: Mladost.
 Balog, Zvonimir 1981/1997. *Jednodžeki Ok*. Zagreb: HENA COM.
 Balog, Zvonimir. 2011. *AnaTomiJa Crvenšlapica*. Zagreb: Školska knjiga.

Sekundarna literatura

- Balog, Zvonimir. 1981/1997. „Pisac o sebi“. U *Jednodžeki Ok*, 153-155. Zagreb: HENA COM.
 Crnković, Milan. 1979. „Nonsensna gramatika i stilistika Zvonimira Baloga“. *Detinjstvo: časopis o književnosti za decu* 5 (3): 36-46.
 Crnković, Milan. 1987. *Sto lica priče*. Zagreb: Školska knjiga.
 Crnković, Milan. 1994. „Balogova *Nevidljiva Iva*“. U *Nevidljiva Iva*, 135-138. Zagreb: Znanje.
 Hranjec, Stjepan. 2004. *Dječji hrvatski klasici*. Zagreb: Školska knjiga.
 Javor, Ranka, ur. 2007. *Balog: monografija*. Varaždin: Katarina Zrinski.
 Jelčić, Dubravko. 1970. „*Nevidljiva Iva*“. *Arena* (od 11. rujna): 29.
 Skok, Joža. 2000. „Moderan domoljubni kanconijer Zvonimira Baloga“. U Balog, Zvonimir. *Veseli zemljopis*, 127-128. Zagreb: Znanje.
 Težak, Dubravka. 1991. *Hrvatska poratna dječja priča*. Zagreb: Školska knjiga.
 Zalar, Diana. 2002. *Poezija u zrcalu nastave*. Zagreb: Mozaik knjiga.
 Zalar, Ivo. 1997. „*Jednodžeki Ok*: visoki domet pjesničke riječi“. U Balog, Zvonimir. *Jednodžeki Ok*. 5-7. Zagreb: HENA COM.

Marica Perić

Zagreb

Balog's Treasure: Zvonimir Balog's Poetry

This paper aims to mark the occasion of the 80th birthday of Zvonimir Balog, one of the greatest Croatian children's poets, and to describe his immense contribution to Croatian children's literature. His Selected Works, published in 2007, make his work more widely available not only to the general reader, but also to scholars, thus preparing the way for

a comprehensive critical evaluation. As the award-winning author of more than seventy books for children and adults, an essayist, novelist, playwright, illustrator, and editor of children's magazines, he takes a special place in Croatian culture. This paper also shows how Zvonimir Balog creates a nonsense grammar of his own, adopts an original approach to picture poetry, and engages in passionate wordplay, becoming equally appealing to adults and children. Literary critics are particularly interested in his language and style. His unique expression is one of the reasons why Zvonimir Balog is considered to belong to the founders of contemporary Croatian children's poetry.

Keywords: *Zvonimir Balog, contemporary Croatian children's poetry, poetic style, picture poetry, nonsense grammar, children's literature*

Balogs Schatztruhe: Zvonimir Balogs Dichtung

Im Beitrag wird anlässlich des 80. Geburtstages von Zvonimir Balog dessen Stellenwert in der kroatischen Kinder- und Jugendliteratur besprochen. Balogs Izabrana djela [Ausgewählte Werke], die 2007 veröffentlicht wurden, stellen einen wichtigen Beitrag zur kritischen Rezeption seines Schaffens dar. Da es sich um einen Autor von mehr als siebzig Büchern für Kinder und Erwachsene sowie zahlreicher Essays, Romane und Dramentexte, als auch um einen Illustrator und Kinderzeitschriftenredakteur handelt, dessen Schaffen mit mehreren Preisen geehrt wurde, scheint seine führende Rolle in der kroatischen Kinder- und Jugendliteratur unumstritten zu sein. Im Beitrag wird die Eigenart seiner Nonsensgrammatik und seiner graphischen Poesie aufgezeigt, die durch ihre Originalität und ihr Wortspiel sowohl Kinder als auch Erwachsene anspricht. Unter den Kinderliteraturforschern herrscht ein reges Interesse an seinem Sprachausdruck, weshalb auch Zvonimir Balog den bedeutendsten Autoren der modernen kroatischen Kinder- und Jugendliteratur zuzuzählen ist.

Schlüsselwörter: *graphische Poesie, Sprachausdruck, moderne kroatische Kinderliteratur, Nonsensgrammatik, Zvonimir Balog*